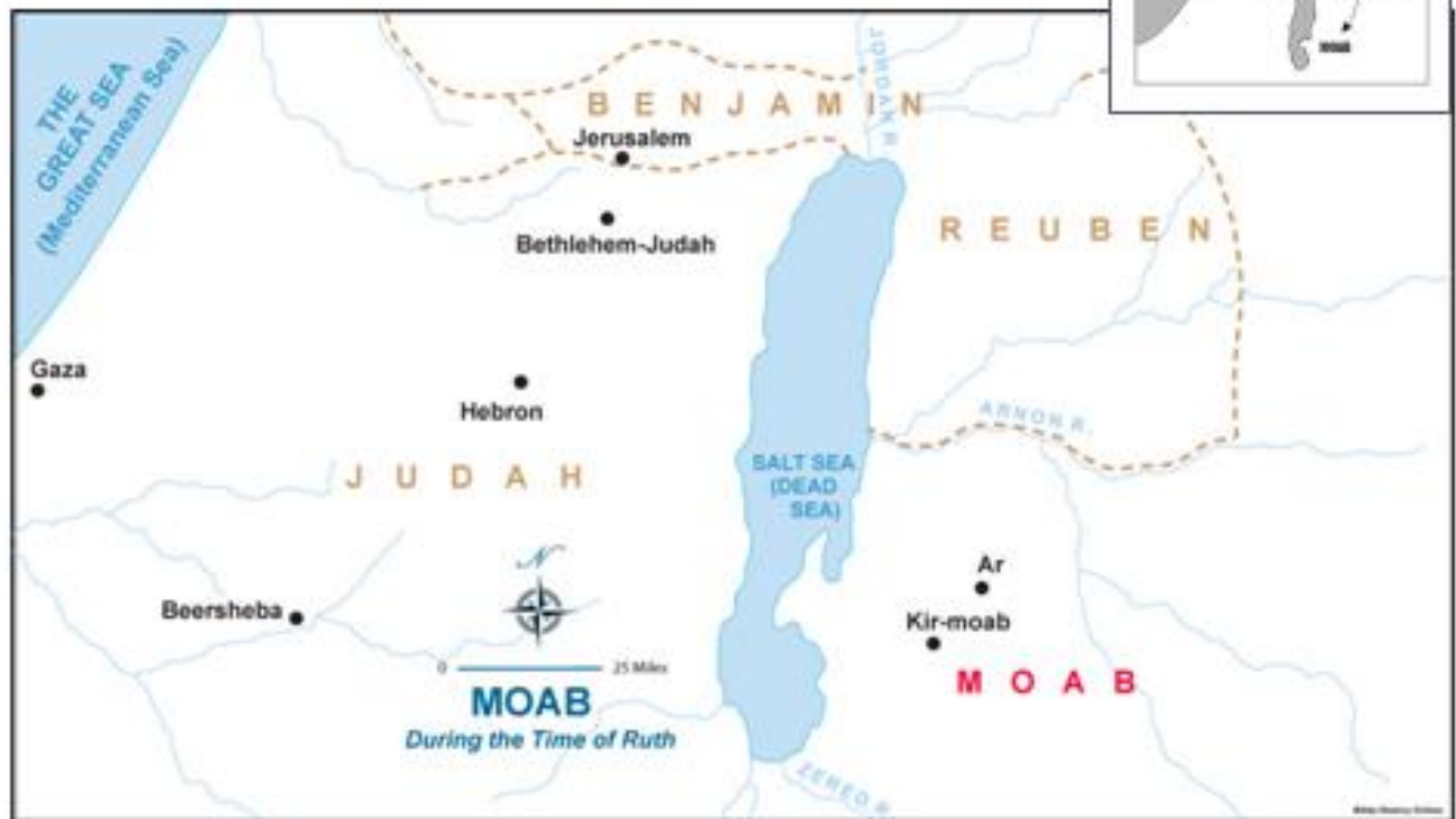
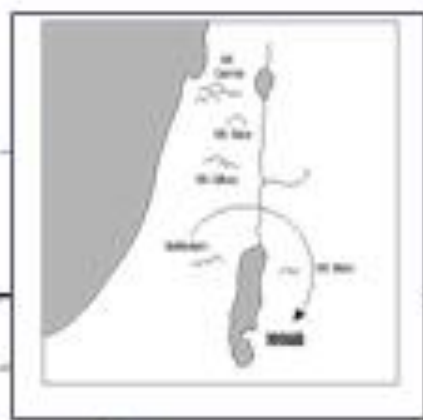

Het boek Ruth

2014-09

MOAB
During the Time of Ruth

Hoe kostelijk is uw goedertierenheid,
o God;
daarom schuilen de mensenkinderen
in de schaduw uwer vleugelen
(Ps. 36:8)

Intro - naam

- ▶ Ruth = 1 vd 3 hoofdpersonages vh boek
- ▶ Traditioneel: afgeleid v Hebreeuws woord voor 'vriendschap' – eerder wishful thinking
- ▶ Betekenis vd naam blijft beetje mysterie
- ▶ Naam Ruth: 12 keer genoemd i/h boek
- ▶ Daarbuiten: alleen bij Mattheüs (1:5)

Intro - naam

- ▶ Waarom heet het boek Ruth?
- ▶ Vreemd!
 - ▶ Ze is zelfs geen Israëlitische vrouw maar is Moabietische! (5 keer: 'Ruth, de Moabietische') ... Enige boek in OT genoemd naar niet-Israëlitische
 - ▶ Is niet het hoofdpersonage vh boek ...

Intro - naam

- ▶ Dialoog: 55 op 85 verzen en 52,4% vd woorden
- ▶ Daarvan spreekt Ruth het minst en kortst

- ▶ Het boek Naomi? (naar de plot)
- ▶ Het boek Boaz? (naar de dialogen)
- ▶ Het boek Obed? (naar het geslachtsregister)

Intro - naam

- ▶ Toch: het boek Ruth ...
 - ▶ Toont fascinatie en bijzondere waardering voor deze vrouw met bijzonder karakter
- ▶ Vanaf het begin in de canon
- ▶ 4 fragmenten van boek gevonden in de grotten van Qumran

Intro – plaats in de Bijbel

- ▶ Volgens onze bijbel: na Richteren
= Septuaginta
- ▶ Welkome verlichting na chaos van Richteren
- ▶ Toenemende goddeloosheid → tegenwoordigheid van waarachtige geestelijkheid (in die tijd!)
- ▶ Oprecht geloof en ware verbondstrouw
- ▶ Gods genade schijnt nog in het kleine Betlehem

Intro – plaats in de Bijbel

- ▶ Onze tradities: Ruth bij de historische geschriften
- ▶ Maar Hebr. manuscripten plaatsen Ruth als eerste van de 5 feestrollen:
 - ▶ Hooglied (Pascha – maart/april)
 - ▶ Ruth (wekenfeest, 50 dagen na pascha – mei/juni – zie Dt. 16:9-17)
 - ▶ Klaagliederen (herdenking val van Jeruzalem in 596 vC – aug/sept)
 - ▶ Prediker (loofhuttenfeest – sept/okt)
 - ▶ Esther (Purimfeest – febr./maart)

Intro – plaats in de Bijbel

- ▶ Deze feestrollen: in sommige manuscripten volgend op Spreuken (zie: ‘degelijke huisvrouw’)
- ▶ Merendeel vd Hebr manuscripten zet Ruth voor de Psalmen, a/h begin v/d Geschriften
- ▶ Welk is origineel? Moeilijk te bepalen, geen definitief bewijs

Intro - tekst

- ▶ Weinig opmerkingen over authentieke overlevering
- ▶ De Qumranfragmenten toonde slechts 1 'groot' verschil met overgeleverde tekst:

3:14 'plaats van zijn voeten' ipv 'plaats van zijn voet'

Intro - auteur

- ▶ Talmud: auteur = Samuel
(andere speculatie: profeet Nathan)
- ▶ Maar geen hints in de tekst over auteur
→ Niet van belang?

Intro - datering

- ▶ Datering: zeer moeilijk te bepalen
- ▶ Wordt gedaan adhv **taalkundige evaluaties**, (wettelijke) **gebruiken** (zie bijv. schoen in 4:7) of vanuit **motieven** voor het boek (bijv. als verantwoording voor Davids koningschap)
- ▶ Maar: geen objectieve criteria en moeilijk in te schatten
- ▶ Varieert van 10^e tot 6^e eeuw v.C.
- ▶ Merk op: het verhaal speelt zich af rond 1100 v.C., in Richterentijd

Intro: theologie v/h boek

- ▶ Een theologisch sleutelbegrip is *'hesed'*
- ▶ Alle positieve kenmerken van God zitten erin vervat
- ▶ Hetgeen je beweegt te handelen tot welzijn van de ander, ongeacht wat het je oplevert

Intro: Gods voorzienigheid

▶ Algemeen:

- ▶ Gods hand is aanwezig in schijnbaar natuurlijke gebeurtenissen (vgl. bijv. Lev. 26:19-20 en Deut. 28:23-24)
- ▶ Gods hand is aanwezig in schijnbaar toevallige gebeurtenissen (bijv. 2:3; vgl. Spr. 16:33)
- ▶ Gods hand is aanwezig in de delicate en gewaagde plannen van mensen (bijv. 3:4, 7, 8, 14)
- ▶ Gods hand is aanwezig in het wettelijke proces

Intro: Gods volk i/h boek

- ▶ 5 x 'Israël' in het boek (2:12 en 4 x in Ruth 4)
- ▶ Afzonderlijk volk (vgl. 1:10 en 2:11)
- ▶ Staan in lange traditie (zie bijv. 4:11)
- ▶ God heeft bijzondere zorg voor dit volk (1:6 en zie ook 2:12)
- ▶ De hoofdpersonages zijn oprechte geloofsmensen en vertonen Gods karakter

Intro: Gods volk i/h boek

- ▶ De uitingen en gevolgen van hun geloofsleven zijn helemaal niet spectaculair
- ▶ Niemand vraagt God om vervulling van zijn/haar eigen behoeften of om ingrijpen van God voor zijn/haar eigen goed
- ▶ Verbondstrouw wordt gezien in zorg om het welzijn van de ander
- ▶ Die zorg wordt geuit in liefdevolle daden voor de ander en uitgesproken gebeden voor de ander

Intro: Gods volk i/h boek

- ▶ De gebeden in het boek Ruth
 - ▶ De hoofdpersonen geven zeer natuurlijk en spontaan verbaal uiting aan hun geloof, bijv. in het uitspreken van zegen
 - ▶ Opvallend: niemand bidt voor oplossing van eigen crisissen
 - ▶ Telkens bidt men de Heer dat Hij de ander zou zegenen (kenmerk van *hesed*)

Intro: Gods volk i/h boek

- ▶ Meer karakteristieken v/d personages en hoe ze *hesed* in de praktijk brengen: volgt!
- ▶ Maat v/h geloof: ligt in het tentoonspreiden van een ethisch, liefdevol karakter (Jk.2:17)

Intro: praktische/theologische lessen

- ▶ God zal zijn beloften aan Israël, Juda en David niet laten uitdoven (noch aan Abraham)
- ▶ God werkt op wonderlijke manieren zijn plan uit om Zijn doelen te bereiken
- ▶ God doet alles meewerken ten goede voor wie Hem liefhebben en naar zijn voornemen zijn geroepen (Rm. 8:28)
- ▶ Ware godsvrucht wordt uitgedrukt in toewijding, gevoeligheid, genade en goedertierenheid jegens de ander en openheid voor Gods werking
- ▶ Gods genade kent geen grenzen: er is zelfs ruimte voor een verachte Moabietische

Intro: praktische/theologische lessen

- ▶ Doel v/d schrijver gaat verder dan deze familie
- ▶ God houdt zich aan zijn belofte aan David in 2Sm.7
- ▶ Maar Hij zoekt nog steeds mensen van *hesed* door wie Hij zijn plannen kan uitwerken
- ▶ Vgl. 100den jaren later Lk. 1:26-38
- ▶ De Zoon die daar wordt geboren: Zoon vd Allerhoogste en krijgt de troon van zijn vader David

Intro: praktische/theologische lessen

- ▶ Zeer hoopvol boek
- ▶ Midden de crisis eindigt elk hoofdstuk op een hoopvolle noot
- ▶ De God te kennen die deze hoop geeft, verbindt elk mens met de bron van alle hoop, en de bron van *hesed*
- ▶ Vgl. Ef.2:7 en Tit.3:4

Intro: vergelijk eens met ...

- ▶ Vgl. Gen. 18:19
- ▶ Ik heb hem gekend/gekozen
- ▶ Doel: '... hij moet zijn zonen en zijn verdere nakomelingen voorhouden de weg te volgen die ik wijs, door rechtvaardig en goed te handelen'
- ▶ Doel op lange termijn: '... alleen dan zal ik verwezenlijken wat ik Abraham heb toegezegd'

Intro: vergelijk eens met ...

- ▶ Wat is dan die toezegging of belofte aan Abraham?
 - ▶ Dat Hij hem tot een groot en machtig volk zal maken en met hem alle volken der aarde gezegend zullen worden
- ▶ Gods karakter weerspiegelen is de weg om tot zegen te zijn voor de volken
- ▶ Ook Gn. 22:18 en 26:4-5 leggen de link van gehoorzaamheid naar zegen voor de volken

Intro: vergelijk eens met ...

- ▶ Is dit niet het grotere verhaal dat we in het boek Ruth terugvinden?
- ▶ Vgl. de roeping van Paulus: de gehoorzaamheid des geloofs bewerkstelligen onder alle volken (Rm.1:5 en Rm. 16:26)

Structuur

▶ **Proloog: ellende en leegte (1:1-6)**

Kader en crisis: de mannen in een Judees gezin sterven in Moab: Naomi blijft achter **zonder enige man** om voor haar te zorgen

▶ Scene 1: Naomi's terugkeer (1:7-22)

(verantwoordelijkheden inherent aan verwantschap)

▶ **Scene 2: Ruth en Boaz in het veld (2:1-23)**

*(het karakter van Boaz en Ruth: hij is een **gibbor hayil**)*

▶ **Scene 3: Ruth en Boaz op de dorsvloer (3:1-18)**

*(het karakter van Boaz en Ruth: zij is een **eset hayil**)*

▶ Scene 4: Boaz zet stappen om met Ruth te kunnen trouwen (4:1-12)

(verantwoordelijkheden inherent aan verwantschap)

▶ **Epiloog: verzadiging en vervulling (4:13-17)**

conclusie en afwikkeling: **zoon geboren** aan Ruth en Boaz; Naomi is hersteld tot leven en volheid

▶ **Coda: geslachtsregister (4:18-22)**

